

[Bernhard Baunsgaard]

gen i det hele taget, ikke har de samme muligheder som et regeringsparti, må vi vistnok kunne drage den konklusion, at det var regeringspartiet, socialdemokratiets, opgave at gennemarbejde forslaget om Grønlandsskibet. Så meget fantasi havde embedsmændene nu nok haft. Men hvis hr. Lykketoft går ud fra, at det er den første angribelige sag, tager han fejl. Der har skam været adskillige i de socialdemokratiske regeringers tid, også sager, som jeg ikke forstår man lod passere. Jeg tænker på dengang med Kalle og Julle, altså Juelsminde-Kalundborg-overfarten, hvor man solgte skibene på anparter med amternes garanti for, at man ikke risikerede noget. Det var i højeste grad angribeligt. Det var sale-and-lease-back med amtsgaranti. Det burde ikke have gået. Og jeg tænker på Silkeborg, hvor Teknisk Skole fik bygninger på anparter i de socialdemokratiske regeringstider. Jo, det er noget, som har udviklet sig, og man kunne godt, hvis man havde villet, have grebet ind meget tidligere og prøvet på at dæmme op for vildskuddene.

Nu er der gået så lang tid, at der desværre efter min opfattelse ikke er andet at gøre end simpelt hen at tage grunden væk under disse arrangementer, næsten totalt og fuldstændigt, og det er det, regeringens forslag bygger på. Jeg tror ikke mere på, at vi kan klare os med indgreb som det om finansiel leasing, uanset om det ville kunne lykkes at definere det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 77:

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven).

Af Lykketoft (S) m.fl.
(Fremsat 23/11 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter og afgifter (Isi Foighel):

Socialdemokratiets lovforslag nr. L 77 har jo til formål at foretage to tilføjelser til ligningslovens § 4, der i forvejen rummer visse skattereglers vedrørende kursgevinst eller kurstab hos forsikringselskaber, banker og andre virksomheder, der som et normalt led i deres almindelige virksomhed anbringer midler i obligationer, pantebreve m.v.

Man foreslår for det første en bestemmelse, hvorefter der ikke længere skal være fradragret for det tab, som pengeinstitutter m.v. registrerer i forbindelse med indfrielse af egne obligationslån, indlånsbeviser, ansvarlig indskudskapital o.lign., dvs. den form for lån, der også kaldes for erhvervslån. Herved skal en stor del af tilskyndelsen til at oprette sådanne lån fjernes, mener man, og dermed fjerner man det tab for statskassen, som låneformen efter forslagsstillernes opfattelse medfører.

Jeg er enig i, at der kan være grund til at se nærmere på den skattemæssige behandling af de såkaldte erhvervslån, men det er efter min opfattelse meget væsentligt at mærke sig, at spørgsmålet om den skattemæssige behandling af denne låntype blot er en del af det særdeles vanskelige generelle problem om den skattemæssige behandling af finansielle fordringer. Forholdene omkring erhvervslånene bør derfor efter min opfattelse tages op i en større sammenhæng.

Jeg kan oplyse, at jeg for adskillige måneder siden anmodede skattelovrådet om at undersøge de problemer, som er forbundet med anvendelsen af ligningslovens § 4. Jeg har endvidere anmodet rådet om at komme med forslag til forbedring af lovgivningen på dette område. Denne undersøgelse vil også berøre spørgsmålet om den skattemæssige behandling af erhvervslån. Resultatet af skattelovrådets overvejelser vil antagelig kunne foreligge i begyndelsen af det nye år.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Jeg finder, det vil være rigtigst, at folketin- get afventer skattelovrådets undersøgelse, forinden man tager stilling til behovet for og indholdet af et eventuelt lovgivningsinitiativ om erhvervslånene. Spørgsmålet om beskat- ning af kursavancer og -tab er så kompliceret og har så mange aspekter, at en ændret lov- givning må være nøje overvejet.

Et erhvervslånsforslag som det, vi her har til behandling, er efter min opfattelse ikke nogen god løsning, fordi forslaget ikke tager udgangspunkt i de generelle problemer ved- rørende kursgevinster og -tab, men alene ret- ter sig mod et bestemt element: det kurstil- læg, der er knyttet til obligationer udstedt af pengeinstitutter og visse finansieringsselska- ber.

Jeg vil da gerne til ordføreren for forslags- stillerne sige, at han ved jo, at der indgår skattefordele i enhver investering i fast for- rentede værdipapirer, når investeringen ikke foretages til den senere indfrielseskurs. Tan- ken om, at renten ikke må være påvirket af skatteforhold, kan således ikke bringes til at harmonere med de faktiske forhold på kapi- talmarkederne, hverken her i landet eller i de fleste andre europæiske lande, hvoraf flere har skatteregler, der på dette punkt svarer til de danske.

Det skal fremhæves, at der på dette felt her i landet er sat grænser for skattefordele- ne, idet skatteministeriet har tilkendegivet over for pengeinstitutterne, at man ikke vil anerkende nominelle renter, der er lavere end 1 pct. under diskontoen. Derved har man undgået de yderligheder i skattetæn- ningen, som konstateres nogle steder i udlan- det, hvor obligationer emitteres med nul ren- tekuponer.

Det foreslåede indgreb vil ikke alene in- troducere en ny asymmetri i beskatningen af en række af emittenterne, men også føre til – og det er nok så vigtigt – konkurrencefor- vridning til skade for danske banker og fi- nansieringsinstitutter, idet de udenlandske emittenter på det danske marked, f.eks. Den nordiske Investeringsbank og EF-Kommissi- onen, ikke rammes af indgrebet. Her synes jeg nok der er noget, der er værd at tænke over og drøfte nærmere.

Regeringen kan ikke støtte den del af lov- forslaget i den foreliggende form. Lovgivning på dette område bør som tidligere nævnt ri- meligvis afvente en afklaring af, hvorledes en

mere generel løsning på området vil kunne gennemføres, og i hvert fald kræver det, at man får tilpasset lovforslaget til de aktuelle markedsforhold for emittering af sådanne lån.

I lovforslagets § 1, nr. 2, er der foreslået en yderligere udvidelse af beskatningsområ- det for ligningslovens § 4. Når skattepligtige har anbragt midler i finansielle fordringer i samvirke med andre skatteydere, skal gevinst eller tab herved påvirke indkomstopgørelsen, når det er en del af samvirkets formål at op- nå kursgevinster. Der sigtes her i første ræk- ke til en udvidelse af beskatningen af kursge- vinster hos personlige deltagere i leasingse- lskaber, kommanditselskaber og forskellige former for sameje. Bestemmelsen udelukker dog ikke, at også selskaber, som deltager i forskellige former for samvirke, bliver beskattet af kursgevinster, som i øjeblikket ikke henregnes til den skattepligtige indkomst.

Lad mig med det samme sige, at jeg tvivler på, at lovforslaget vil få de tilsigtede virknin- ger. Lovforslaget er både for snævert og for vidt.

Som det anføres i bestemmelsen, skal vær- dipapirerne være anskaffet i samvirke med andre skatteydere. Det vil efter min opfattel- se være muligt i vidt omfang at indrette sig således, at de enkelte deltagere i f.eks. et lea- singarrangement selv anskaffer værdipapirer- ne og holder dem klart adskilte fra interes- sentskabets aktiver. Herefter kan kursgevin- sterne fortsat ikke undergives en videregåen- de beskatning end efter de nugældende reg- ler, og så er det jo det berømte slag i luften.

Omvendt synes forslaget at have en række urimelige virkninger for mange mennesker, som gennem årene har foretaget opsparing ved at anbringe ledige midler i obligationer og pantebreve. Det kan da godt være, at de har gjort det i et samvirke, og en del af sam- virket i disse tilfælde vil jo netop have været at opnå nogle kursgevinster. Der vil efter dette forslag blive tale om, at man beskatter nogle kursgevinster, som det slet ikke er hen- sigten at ramme med dette forslag. Det vil i hvert fald give betydelige administrative pro- blemer for skattemyndighederne med den formulering og den hensigt, der ligger i for- slaget, at lave noget, som netop rammer det, som der står i bemærkningerne det skal ram- me, og ikke noget andet.

[Ministeren for skatter og afgifter]

Der er selvfølgelig også andre problemer, f.eks. problemet om formulering af ikrafttrædelsesdato, hvis dette forslag i det hele taget bliver vedtaget, og alle disse problemer viser jo, at her har man været lidt for hurtig, idet forslaget virkelig nødvendiggør et arbejde til udredning af de problemer, vi har omkring § 4. Hvis – eller rettere sagt når – det lovforslag bliver vedtaget, som vi har diskuteret under det tidligere punkt på dagsordenen, er der foretaget et så alvorligt indgreb i de uønskede leasingsituationer, at det ikke er umiddelbart påkrævet at lave et nyt og yderligere indgreb som antydnet med dette lovforslag.

Dertil kommer, at ligningslovens § 4 i dag virkelig er et problem med det indhold, den har. Der skete, som jeg flere gange har haft lejlighed til at fremhæve positivt her i folketinget, for ca. 2 år siden en fantastisk forbedring af det danske skattesystem – vel en af de største forbedringer, der er sket – ved, at spekulationsbegrebet udgik i forbindelse med handel med fast ejendom. Ligningslovens § 4 er for mange af vore ligningsmyndigheder ved at blive et tilsvarende problem, som spekulationsbegrebet er, og derfor er det vigtigt, at vi kigger på ligningslovens § 4, som man nu gør det i skattelovrådet, og at vi derefter giver den en form, som ikke giver unødige vanskeligheder for vore ligningsmyndigheder. Jeg vil henstille, at den idé, der ligger på bordet her med dette lovforslag, udskydes, indtil vi kan få et fornuftigt og alvorligt arbejde om formulering af ligningslovens § 4. Men for at der ikke skal være nogen tvivl, vil jeg sige for så vidt angår § 1, nr. 2, i dette forslag, at det kan regeringen under ingen omstændigheder støtte.

Tastesen (S):

Jeg vil gerne starte med at sige noget principielt om den situation, vi nu har – med et administrativt skattelovråd til støtte for ministerens administration.

Dette skattelovråd må vi naturligvis lytte til, vi må høre dets synspunkter osv., men enhver ved f.eks. fra retsplejerådet, straffelovrådet osv., at det at arbejde med og finde frem til en rigtig udformning og en gennemtænkt konstruktion på lovgivningsområdet – i dette tilfælde altså af ligningslovens § 4 – er noget, der godt kan tage sin tid.

I politik er det jo således, at det menneskelige liv ikke står stille. Hvis der er tale om, at man oplever nogle misbrugssituationer, må man naturligvis gribe ind enten lovgivningsmæssigt eller administrativt med den viden, man har på det konkrete tidspunkt, hvor disse misbrug finder sted, og så må man på længere sigt finde frem til en helhedsløsning på det problemområde, der er tale om her. Det er jo bl.a. baggrunden for, at socialdemokratiet i flere år har arbejdet for at få en skattereform, som repræsenterer en helhedsindsats på det totale skatteområde.

Vi finder, at man nu lovgivningsmæssigt må gribe ind for at være sikret, men nogle administrative indgreb kan ministeren jo også foretage i denne forbindelse ud fra nogle af de synspunkter, der er fremme her. Vi vil mene, at man udmærket kan gribe ind over for den spekulation, der finder sted fra pengeinstitutternes side ved hjælp af andre driftige skattetænkere. Det er et direkte misbrug af vores skattesystem, hvor sammenkædnin-gen af lav rente og spekulation i, hvem der skal beskattes af en kursgevinst, og hvem der ikke skal beskattes af en kursgevinst, spekulation i, hvem der skal have fradrag for kurstab, og hvem der ikke skal have fradrag for kurstab, har ført frem til nogle utålelige situationer, som jeg ikke mener vi kan leve med. Derfor er denne tilføjelse til ligningslovens § 4 efter socialdemokratiets opfattelse en nødvendighed i denne forbindelse.

Det ville selvfølgelig være godt, hvis ministeren administrativt kunne ændre med hensyn til den tilladte rente, som jeg forstod er diskontoen minus 1 pct., sådan at omvendt den tilladte rente blev sat op i denne forbindelse, så det blev diskontoen plus et eller andet procenttal. Det er i hvert fald en ting, som ministeren må tage op til overvejelse.

Vi har den opfattelse, at dette lovforslag føjer sig ind som et nødvendigt led i de bestræbelser, som vi i øjeblikket gør os for at dæmme op for skattetænkning, også i forbindelse med det totale indgreb over for leasing.

Hagen Hagensen (KF):

Havde jeg haft kendskab til skatteministerens tale her i dag, havde jeg egentlig ikke behøvet at sige så overvældende meget; jeg kan henholde mig til, hvad ministeren sagde.

[Hagen Hagensen]

Jeg må for mit vedkommende sige, at forslaget giver anledning til betænkeligheder, men også til overvejelser i en bredere sammenhæng, som skatteministeren berørte det.

Forslaget, som det er, rører ved kursgevinster og kurstab på et begrænset område, og forslagsstillerne siger jo selv, at en generel løsning rejser en lang række spørgsmål om hele strukturen i vores skattesystem. Der er så grund til at spørge: skal man så tage fat på sådan en lille flig, og hvordan skal man i bekræftende fald gøre det?

Jeg finder i øvrigt ikke, det vil være rimeligt at tage bestemmelsen i forslagets § 1, nr. 2, med. Det er for mig at se uklart, når man blot siger, at man vil beskatte kursgevinster, fordi skatteydere har anbragt midler »i samvirke med andre skatteydere« og så med et bestemt område til grund. Er det nu ikke så forfærdelig uklart, at vi ikke kan bruge det, »i samvirke med andre«? Jeg vil da i hvert fald sige, at som det er udformet, kan det ikke få støtte fra vor side.

Det område, der omfattes af forslaget, synes mere at kunne gøres til genstand for en behandling i forbindelse med generelle overvejelser om ligningslovens § 4, om hvilken jeg vist før fra denne talerstol har sagt, at det trænger sig på med en afklaring og en afgrænsning. Det er så sandt, som det er sagt af ministeren for lidt siden, at netop ligningslovens § 4 i praksis giver ligningsmyndighederne meget store vanskeligheder.

Og så kunne man måske også lige sige: når nu forslagsstillerne taler om at ville tilskynde regeringen til at foretage sig noget, måske også noget administrativt, så falder man nemt tilbage til den tanke: hvorfor har den regering, der sad i fjor, da disse forhold jo også var nærværende, ikke prøvet at gøre det samme?

Jeg tror, det gælder om de områder, vi berører her i dag, at vel skal det overvejes, og vel skal der måske indføres nye regelsæt, men det er meget væsentligt, at vi ikke gør det på et grundlag, der er ufuldstændigt, at vi ikke gør det på et grundlag, der ikke er overvejset nøje. Derfor synes jeg, det er godt, at man har skattelovrådet, som hr. Tastesen kaldte for et administrativt råd, til rådighed for ministeren, så han kan oplyse os andre om, hvad det er, vi skal beskæftige os med.

Hr. Tastesen sammenligner med straffelovrådet og retsplejerådet, hvor det tager tid at

få tingene igennem. Det er vel korrekt, at det må tage relativt lang tid at få tingene igennem, hvis det skal gores på en ordentlig måde, så man kan sige, at der er gjort en ordentlig indsats, at der er dannet et grundlag, på hvilket der kan lovgives. Jeg synes, det ville være forkert, hvis man greb ind på et begrænset område som dette uden at se det i en større sammenhæng, og uden at man har foretaget de undersøgelser, som jeg i hvert fald for mit vedkommende må anse for at være rimelige og fornødne. Derfor må jeg sige – og heri er jeg vist enig med ministeren – at som lovforslaget er udformet nu, kan vi ikke medvirke til dets gennemførelse.

Knud Andersen (V):

Der foreslås med lovforslaget to ændringer til ligningslovens § 4.

Den ene går ud på, at der ikke i fremtiden skal være fradrag for de tab, som bl.a. pengeinstitutter registrerer i forbindelse med indfrielse af egne obligationslån. Denne fradragsret og det forhold, at kursstigninger er skattefri for almindelige investorer, er efter forslagsstillerens opfattelse hovedårsagen til de særlig fordelagtige erhvervslån, vi har set.

Om det foreliggende forslag kan være medvirkende til en større afklaring af den skattemæssige behandling af såkaldte erhvervslån, kan være vanskeligt at overskue. Men ministeren har netop oplyst, at skattelovrådet er anmodet om at se nærmere på anvendelsen af ligningslovens § 4, og det kan forventes, at en skattemæssig behandling af erhvervslåne også vil blive undersøgt.

Vi mener, det er rigtigt at afvente disse overvejelser.

Det andet punkt drejer sig om at udvide beskatningsområdet for ligningslovens § 4, sådan at det skal påvirke indkomstopgørelsen, når skatteydere har tab eller gevinst af midler anbragt i finansielle fordringer i samvirke med andre skatteydere, og det gælder, for så vidt formålet er en gevinst ved disse kursændringer.

Efter skatteministerens oplysninger om skattelovrådets udredningsarbejde vil venstre afvente dette arbejde.

Yderligere findes der flere lovforslag omkring den skattemæssige behandling af investeringer og kapitalanbringelser, hvorfor venstre kan tilslutte sig ministerens synspunkt

[Knud Andersen]

om, at man bør se tingene i sammenhæng med de andre af socialdemokratiet og regeringens stillede forslag.

Rahbæk Møller (SF):

Dette forslag drejer sig jo om skattefri kursgevinster, og det mener vi er et meget generelt problem, som der burde gøres noget ved, også mere generelt, end det foreslås her.

Specielt punkt 1 drejer sig om et indgreb mod den trafik, der består i at omdanne fradragsberettigede udgifter til skattefri kursgevinster. Det er foregået mange andre steder end det, forslaget tager sigte på. Jeg kan nævne kontantlånsordningen, og statsobligationer og statsgældsbeviser med indbyggede kursgevinster er for så vidt et led i samme problematik. Men der er sket det, at pengeinstitutterne især er begyndt helt systematisk at spekulere i denne mulighed, og vi finder det udmærket, at socialdemokratiet nu foreslår, at vi stopper for denne trafik, samtidig med at vi stadig væk mener, at der bør gribes ind mere generelt.

Hvad angår punkt 2, så handler det specielt om den spekulation, der har fundet sted i leasingselskaber. Jeg forstod på skatteministeren, at der var visse tekniske problemer. Han kaldte det et slag i luften. Vi må undersøge i skatteudvalget, hvad der ligger bag disse bemærkninger, men i alle tilfælde: intentionerne tilslutter vi os. Med andre ord: socialistisk folkeparti tilslutter sig dette lovforslag.

Jeg skal oplyse, at hr. Wilhjelm, der ikke kunne være til stede her, har bedt mig sige, at det samme gælder venstresocialisterne.

Lawaetz (FP):

Fremskridtspartiet kan i det store og hele tilslutte sig skatteministerens udtalelser, men jeg vil godt supplere dem lidt, for her rører man sådan set ved noget fundamentalt i vores hidtidige lovgivning, idet man må indrømme, at der altid har været en spekulation i størrelsesforholdet mellem renter og kurser, og så kan man godt sige, at i nogle tilfælde har den spekulation selvfølgelig haft en gunstig virkning. Man har f.eks. altid holdt rentefoden på langfristede kreditforeningslån nede, og det har man gjort for at begrænse de årlige ydelser til fordel for låntageren. Det samme er gældende for en lang række er-

hvervslån, som også har været omtalt her. Sælgerpantebreve, kan man pege på, har heller ikke en markedsrente i al almindelighed, og for statsobligationerne, som socialdemokratiet jo har udstedt for milliardbeløb af gennem årene, var det det samme. Man satte en lavere rente, således at man havde skattefri kursgevinst, og vi erindrers da i den forbindelse, at hr. Heinesen som tidligere finansminister simpelt hen reklamerede med: spar skat, køb statsobligationer! Hele det begreb hænger sammen, og man gjorde det jo for at øge interessen for disse obligationer.

Nu vil socialdemokratiet så ifølge bemærkningerne lokke den nye regering til at gå i spidsen ved at forhøje renterne, og det er ensbetydende med, at man vil gøre statsobligationerne mindre interessante.

Man kan også pege på, at det vil være muligt at beskatte kursgevinster i interessentskaber og kommanditselskaber, og også private spareforeninger er der blevet talt om. I denne forbindelse vil jeg godt nævne som et afskrækkende eksempel investeringsforeningerne. Efter at man indførte selskabsskat for investeringsforeninger, er det helt sjovt at se på et regnestykke. Et investeringsselskab har f.eks. købt aktier, og lad os sige, at man i aktieselskabet har et overskud på 100 kr. Det bliver så beskattet af aktieselskabsskatten med 40 pct., så er der 60 kr. tilbage. I investeringsselskabet får det igen 40 pct., og så bliver der 36 kr. tilbage. Hvis den personlige skat er så beskeden som 50 pct., bliver der 18 øre tilbage af den krone, der er tjent i aktieselskabet. Staten har fået 82 pct. Vi må vel nok komme til den opfattelse, at det er at tage lidt hårdt ved.

Nu ved jeg godt, at det er et særlig hårresende eksempel – der er ting, som er knap så slemme – men rent principielt synes vi, det er meget farligt at pille ved dette, og man må sige, at den lovgivning, der her er foreslået, på visse felter også vil give større renteudgifter, hvilket naturligvis vil begrænse sparelysten. Man har lyst til at tilføje, at selv socialdemokratiet vel må blive betænkeligt, for det vil gå ud over en række småsparere, og med hele denne opstramning af skattelovene kan det vel ikke være socialdemokratiets mening, at man skal gå tilbage til gamle dage, hvor man i og for sig kun kunne spare op i strømpeskafterne. Det ville jeg finde var for primi-

[Lawaetz]

ti tv. Men jo mere man strammer, jo mere tvinger man folk til at finde nogle udveje.

Jeg vil godt sige som en almindelig bemærkning, og det er sagt før i dag: skulle man ikke spare lidt på krudtet med hensyn til ændring af de i forvejen indviklede skatteminister en dag kommer igennem med deres store skattereform, som vi har hørt om til trivialitet. Efter min opfattelse skulle vi spare noget af det, vi foretager os lige nu, og så prøve at få lidt bund i tingene fremfor det evige lapperi.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Vi kunne nu godt finde mere outrerede eksempler på, hvordan skattelovene virker »i samvirke« – for at bruge det socialdemokratiske udtryk. Hvis vi nu inddrog formueskatten for aktieudbytter, ville vi få et temmelig nedslående resultat for den enkelte skatteyder.

Det forslag, vi behandler her, L 77, omfatter to bestemmelser. Den ene drejer sig om behandlingen af bankers og andre pengeinstitutters med fleres egne obligationslån og bygger på, at man har en højere indfrielseskurs for disse obligationer end den kurs, der blev brugt ved udstedelsen af obligationerne. Den anden bestemmelse omfatter gevinst og tab ved kursforskelle omfattende skatteydere, der samvirker. Og så indholder forslaget en bestemmelse om, at det træder i kraft efter den 23. november – sådan må det nærmest opfattes.

Jeg kan sige om den første bestemmelse, om, at vi skal sætte ind over for disse garanterede kursgevinster, der jo er skattefrie for egne obligationer, at den er vi positivt indstillet over for. Jeg skal vende tilbage til ikrafttrædelsesbestemmelserne.

Jeg kan føje til, at når vi griber ind over for den slags meget sikre kursgevinster, hvad enten de er garanteret af bank eller sparekasse eller af et aktieselskab i øvrigt, kan jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at vi her støder sammen med det, der sker med statsobligationerne. Statsobligationerne havde jo oprindeligt en meget dubiøs regel om, at man godt kunne låne til at sikre sig skattefrie kursgevinster. Det lykkedes at få det pillet ud, selv om, hvis jeg ikke husker galt, hr. Heinesen meget stejlt holdt på, at man skulle

kunne låne og derved trække renterne fra til at sikre sig skattefrie kursgevinster. Det er i virkeligheden kun et lille område, vi rammer ved dette indgreb. Nu har vi jo haft lidt forskellig politik med hensyn til renten på disse statsgældsbeviser eller statsobligationer. Den har svinget mellem 8 og 12 pct. og er nu nede på 10 igen. Jeg ville mene, det var rimeligt, hvis der ikke indtræder et yderligere rentefald, at den næste emission af statsobligationer vendte tilbage til 12 pct. for ikke at sige: ja, vi lukker for, at I kan få det hos bankerne, men I kan nemt få det hos staten, og det er jo lige så sikkert.

Må jeg endelig sige lidt om den anden bestemmelse, som jeg ikke i dag kan give tilslutning til, idet den er så tilpas vag og ubestemt, at man ikke rigtig ved, hvad det er, man rammer. Man bruger ordet samvirke. Jeg kan forstå af det hele og har sikret mig, at det samvirke, der finder sted i et aktieselskab, ikke skal rammes. Kun hvis to aktieselskaber samvirker, skal det rammes. Jeg kan jo nok også forstå, at det, man især vil ramme, er disse anpartsselskaber, kommanditselskaber, men det er vist ikke så vanskeligt at omgå bestemmelsen, sådan som den er udformet. Jeg kan i hvert fald i dag skimte to muligheder.

Der vil være den mulighed, at man individualiserer de obligationslån, der er tale om. Gør man det, er der ikke tale om samvirke mere. Og når aktieselskaber ikke er omfattet, har man en endnu snedigere udvej, som man måske nu har fået inspiration til at tage op i forbindelse med den leasing, der fortsat vil være tilladt, når vi har fået gennemført skatteministerens forslag, nemlig at man lægger obligationerne i et aktieselskab, så de kommer til beskatning dér.

Jeg mener, at denne regel ikke er så gennemtænkt, at den egner sig som grundlag for lovgivning, og derfor kan jeg ikke være med til at gennemføre den. Men vi har jo altid muligheden for at dele lovforslaget i et A og et B. Og endvidere, da den jo skal have rækkevidde bagud: er man ganske sikker på, at der ikke omgående vil forsvinde en række notater om forhold og køb og sådan noget, der er fem år gamle? For det er jo betingelsen for regnskaber over for skattevæsenet.

Må jeg endelig sige om ikrafttrædelsesdatoen, at den ikke er så præcis, at den kan bruges. Jeg mener nok, at vi kan definere det

[Bernhard Baunsgaard]

og fastholde den 23. november, men der må klart stå, hvad der menes med udstedelse. Jeg mener, at det rimelige nok vil være, at vi beder om dokumentation for, at alle organer i de udstedende virksomheder har truffet beslutningen senest den 23. november 1983, eftersom der i lovforslaget står, at efter den 23. november kan det ikke lade sig gøre. Men det må vi se at få præciseret, så der ikke er nogen diskussion om det.

Lykketoft (S):

Jeg skal takke for den forholdsvis velvillige modtagelse, der har været af forslaget, så vidt jeg har kunnet høre, fra et flertal i folketinget.

Det er selvfølgelig rigtigt, som skatteministeren er inde på, at der givetvis er et behov for generelt at revidere § 4 i ligningsloven. Det er vi enige med skattelovrådet om, og vi er også enige i, at det hænger meget sammen med meget mere omfattende overvejelser om, hvordan et fremtidigt skattesystem skal se ud. Når vi fremkommer med et forslag her, er det udtryk for en omsorg for statsfinanserne, som vi ellers også troede regeringen havde – med det kissejav, den har med at fordyre mælken og sodavanden og meget andet sjov. Men når det gælder de millioner, der løber ud ved spekulative arrangementer i kursgevinster, så er kissejavet åbenbart ikke nær så stort.

Jeg noterede mig radikal støtte, SF-støtte og VS-støtte til den del af forslaget, der vedrører bankers og andres særlige obligationslån, og at vi dér alene har et afklaringsproblem omkring ikrafttrædelsesbestemmelsen og begrebet udstedelse. Det håber jeg vi løser.

Den anden del af forslaget, dette med at få sikkerhed for, at interessentskabers og kommanditselskabers kursgevinster kommer ind under beskatning, havde hr. Bernhard Baunsgaard kritiske bemærkninger om. Jeg synes, at vi skal gøre os umage for under det efterfølgende udvalgsarbejde at få belyst tingene. Jeg tror nemlig, at vi igennem en sådan belysning vil kunne fjerne de fleste af de indvendinger, hr. Bernhard Baunsgaard førte frem her. Om der så dukker andre op undervejs, skal jeg selvfølgelig ikke kunne sige, men min vurdering vil være, at de proble-

mer, der er knyttet til spørgsmålet om selskaber, samvirke osv., vil vi kunne afklare.

Sagen er den, at et aktieselskab er omfattet af ligningslovens § 4 i dag, hvis det som et normalt led i sin almindelige virksomhed anbringer penge i disse papirer. Det, der er spørgsmålet her, er først og fremmest at finde en formulering, der er tilstrækkelig præcis til, at interessentskaber og kommanditselskaber tilsvarende er omfattet.

Så kan man selvfølgelig sige som skatteministeren: ja men så finder de på at lægge det ud individuelt. Det er for det første noget mere besværligt: der er større transaktionsomkostninger på den enkelte, og der er andre vanskeligheder. For det andet er der det at sige til det, at et af formålene med dette forslag er at få præciseret, få fastslået, at også med hensyn til de arrangementer, der er lavet, og som kører, kan vi beskatte kursgevinster med fremtidig virkning. Den side af sagen vil man i hvert fald ikke kunne smyge sig uden om ved vedtagelsen af dette forslag.

Så sagde hr. Bernhard Baunsgaard, hvis jeg forstod det rigtigt: ja men der er problemer med startbestemmelsen og værdiansættelsen, hvis man vil gennemføre dette lovforslag. Det har vi med vilje ladet stå åbent i forslaget, og det kræver en præcision under udvalgsbehandlingen. Der er helt enkelt 2 muligheder: man kan anvende startkurserne, købskurserne for papirerne, som udgangspunkt for beskatningen, eller man kan anvende kurserne pr. 1. januar 1984. Det er et politisk og et praktisk spørgsmål, om man vil det ene eller det andet. Det er vi selvfølgelig villige til at diskutere under udvalgsbehandlingen, og hvis det sidste både praktisk og politisk er mere fremkommeligt og kan bidrage til, at hovedsynspunktet føres igennem, så er vi indstillet på det.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Hr. Lykketoft kom igen til at sige heroppefra, at det også drejede sig om interessentskaber, der var et samvirke; det er altså flere i forening. Det får mig til at spørge, om man virkelig, hvis f.eks. nogle brødre eller nogle få andre ejer et firma sammen i interessentskabsform, hvor de hver for sig skal skatte af det, de har ud af det, og hvor de hver for sig kun har en ideel andel af disse ting, eller

[Hagen Hagensen]

hvis nogle f.eks. har arvet en fast ejendom og ejer den i sameje, der også er en form for interessentskab – i hvert fald nogle, der i samvirke med andre gør dit og dat – vil have sådanne forhold bragt ind under det nye regelsæt. Vil man have, at disse mennesker, der ofte uden egen skyld ved at arve sammen eller noget lignende kommer ind i det, også skal undergives dette begreb og i modsætning til andre få beskatning af deres kursgevinst?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg er såmænd ikke ude på at forlænge debatten meget, for jeg synes, det må være meget klart, at det socialdemokratiske forslag om et nyt stk. 5 i § 4, det, vi taler om her, er så upræcist formuleret, at det ikke kan bruges. F.eks. siger man, at der skal være tale om samvirke, og man skriver i bemærkningerne, at det må være op til skatteministeren at sørge for, at pantebrevs klubber kommer ind under det. Ja men hvorfor har man så ikke skrevet det i lovteksten? Det er dog lovteksten, vi skal gå ud fra. Desuden siger man, at det skal have et vist væsentligt omfang. Ja men hvad vil det sige: et vist væsentligt omfang?

Jeg vil meget gerne drøfte disse problemer, for jeg er helt enig, hvis det også er det, der ligger bag lovforslaget. Det er at gå bagvejen, når vi griber ind over for de obligationsudstedende pengeinstitutter og siger, at de ikke må trække tabet fra. Vi skulle egentlig spekulere over, om vi kan gøre noget ved det, at kursgevinster er skattefrie i dag, over for den, der har gavn af det, nemlig skatteyderen, der køber papirerne. Men det er jo meget omfattende, og derfor er jeg stadig væk parat til at gennemføre første del. Må jeg understrege, at hvis det skal gælde fra fremsættelsesdatoen, så forudsætter det en meget hurtig behandling i udvalget, og derfor må det adskilles fra det andet. Vi vil ikke være med til det, før vi er helt sikre på, hvad det er, vi laver. Jeg kan selvfølgelig ikke på forhånd give garanti for, at vi ender med at ville stemme for det, og hvis det hele trækker ud, så kan det ikke være den 23. november, der gælder.

(Kort bemærkning).

Lykketoft (S):

Det er klart, at det er muligt og måske også politisk hensigtsmæssigt at dele forslaget, fordi den ene del skal træde i kraft på en dato, som er passeret, men jeg vil nu nok mene, at det skulle være muligt og hensigtsmæssigt at få vedtaget også den anden del, med virkning fra nytår. Det vil jo forudsætte, at vi kan færdigbehandle den her i folketinget inden nytår.

Det, jeg ser som hovedproblemet, sådan som det er blevet skitseret både fra hr. Hagen Hagensens side og fra hr. Bernhard Baunsgaards side vedrørende det forslag til et nyt stk. 5 i § 4, der er fremsat, er sådan set at få præciseret en væsentlighedsgrænse. Det er ikke hensigten med dette forslag at inddrage en almindelig erhvervsvirksomhed, der som helt uvæsentlig, midlertidig pengeanbringelse har sådan nogle papirer, uanset at den måtte være organiseret i interessentskabsform. Det er i og for sig det at få den nuværende § 4 præciseret til at omfatte også interessentskaber og kommanditselskaber, som er vores formål, plus nogle ikke-erhvervsdrivende former for samvirke, som i dag med sikkerhed ikke er omfattet af § 4 i ligningsloven, men har til formål at spekulere i kursgevinster. De er benævnt pantebrevs klubber.

Det er altså en lille unøjagtighed, når hr. Bernhard Baunsgaard siger, at vi forudsætter, at skatteministeren kan definere det. Det forudsætter vi helt klart er omfattet af den foreslåede formulering. Det kom ikke ganske klart frem i mit forrige indlæg, men vi mener faktisk, at en væsentlig del af de arrangementer, vi har set på leasingområdet, er omfattet af den gældende bestemmelse i ligningslovens § 4, men skatteministeren har med sin besvarelse i januar måned skabt så meget tvivl, dels om det er omfattet, dels om den nuværende administration vil sørge for, at det bliver omfattet, at vi har fundet det nødvendigt at bringe det frem i forbindelse med dette lovforslag.

Jeg skulle måske lige tilføje – det glemte jeg før – om det mere generelle spørgsmål om, hvad man skal gøre ved kursgevinster, at jeg sådan set tror, at den mest fremkommelige løsning er den, som også hr. Bernhard Baunsgaard var inde på: at vi sørger for over en bred front at få den pålydende rente på

[Lykketoft]

papirerne op i nærheden af markedsrenten. En sidste bemærkning til hr. Lawaetz: det er først og fremmest et spørgsmål, der har interesse for de korte papirer. Ved de lange kreditforeningsobligationer kan det såmænd være lige meget, for dér er kursgevinsten en meget lille del af den effektive rente.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Nu kender jeg jo hr. Lykketofts virke som skatteminister, så jeg er helt overbevist om, at hvis hr. Lykketoft havde været skatteminister i dag og havde fået dette forslag til et nyt stk. 5 i § 4 af en embedsmand, så havde han kun haft én bemærkning til embedsmanden: om igen!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om fastlæggelse af retningslinjer for afregningsregler vedr. tilslutning af bruger- og fællesejede vindmøller, herunder vindmølleparker, til elnettet.

Af Dræbye (RV) m.fl.
(Fremsat 9/11 83).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Enggaard):

Det af hr. Dræbye m.fl. fremsatte forslag til folketingsbeslutning indeholder en opfordring til energiministeren om at sikre fastlagte varige og faste regler for tilslutning af bru-

ger- og fællesejede vindmøller til elnettet. Formålet er at forbedre vilkårene for investering i vedvarende energi.

Jeg har sympati for den del af forslaget, der har til hensigt at skabe større klarhed om de fremtidige afregningsvilkår for vedvarende energianlæg. Jeg har forståelse for, at der for de kommende år bør gives en større kalkulationssikkerhed i forbindelse med overvejelser om investeringer i vedvarende energianlæg. Indholdet af beslutningsforslaget giver imidlertid anledning til betænkelighed, fordi der derved brydes med principperne i prisbestemmelserne i elforsyningsloven. Dels forudsættes det, at der fra centralt hold skal øves indflydelse på tariferingsprincipperne, dels indebærer det afvigelser fra det omkostningsbestemte princip. Det sidste finder jeg især alvorligt, fordi det indebærer, at elskaberne skal tvinges til at opkræve mere hos forbrugerne, end omkostningerne betinger, for gennem afregningsprisen at skulle give ejerne af vedvarende energianlæg tilskud.

De gældende vejledende afregningsregler for vedvarende energianlæg, der er udarbejdet af Danske Elværkers Forening, er tidsbegrænsede indtil udgangen af 1984. Herefter forventes de afløst af nye afregningsregler, der baseret på nye måleresultater i højere grad vil afspejle den vedvarende energis reelle værdi for elsystemet. Det må forudses, at de nye afregningsregler vil være mindre gunstige for ejerne af vedvarende energianlæg, fordi de nuværende afregningsregler er udformet sådan, jfr. forslagets bilag 1, at usikkerheden om de faktorer, der påvirker afregningsforholdene, altid indregnes til fordel for ejerne af energianlæg. Reglerne indeholder dermed formentlig et tilskudselement.

Usikkerheden omkring og forventningerne til de nye afregningsregler skaber nødvendigvis en vis usikkerhed såvel for nuværende vindmølleejere som for potentielle nye projekter for vedvarende energi. Jeg er enig i, at det kan være ønskeligt, at der hurtigst muligt skabes en større klarhed om de fremtidige økonomiske vilkår i forbindelse med afregningen af elektricitet, som produceres på vedvarende energianlæg.

Danske Elværkers Forening har i den forbindelse skriftligt over for mig oplyst, at man er indstillet på at fremme arbejdet med de nye afregningsregler, sådan at de vil kunne offentliggøres i løbet af foråret 1984 og even-